

Доготар Маріанна Василівна, здобувач ступеня вищої освіти бакалавр Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС
Науковий керівник: доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Прикарпатського факультету (м. Івано-Франківськ) НАВС, кандидат юридичних наук, доцент *Онищук І. І.*

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Інтенсивний розвиток сучасних суспільних відносин відповідно вимагає ефективного та якісного їх правового регулювання. Це зумовлює необхідність оптимізації процесу реформування системи законодавства України, спрямованого на забезпечення реалізації проголошених принципів правової держави, де людина, її права та свободи є найвищою соціальною цінністю.

Не існує ідеального закону, який би одразу нормалізував усі суспільні процеси, поставивши все на свої місця і тим самим створив би своєрідну ідилію. Адже відбувається постійний розвиток, виникають нові суспільні відносини, які вимагають правового регулювання. Тому постає потреба забезпечення ефективності правового регулювання існуючих суспільних відносин, передбачення їх подальшого розвитку.

У більш повному обсязі поняття «система законодавства» може бути визначене як форма існування права, спосіб надання юридичного значення нормам права, засіб їх організації та об'єднання у конкретні статті, нормативні приписи, нормативно-правові акти, інститути і галузі законодавства [1, с. 267].

Слід зазначити, що головне місце в ієрархічній структурі законодавства посідає Конституція України і закони, що встановлюють відповідні засади правового регулювання. Вони мають найвищу юридичну силу і становлять першооснову усього законодавства [1, с. 272].

У сучасний період законодавство України потребує усестороннього оновлення, своєрідного очищення. Загалом, можна виокремити такі тенденції вдосконалення і розвитку

системи законодавства: по-перше, це необхідність забезпечення верховенства правового закону у всіх сферах життя суспільства, його стабільності та інтенсифікації; по-друге, спеціалізація законодавства з його різноманітними формами прояву: диференціація, конкретизація, деталізація; по-третє, правова уніфікація і супутні їй процеси – інтеграція, генералізація, універсалізація, видання комплексних нормативних актів. За необхідності такої реконструкції системи законодавства ще раз переконуємося у надзвичайній важливості аналізу історичних процесів державно-правотворення в Україні для вироблення досвіду (не дивлячись на те, позитивний він чи негативний), а також у необхідності своєчасних висновків. В першу чергу це пов'язано з потребою систематизації законодавства тобто діяльністю державних органів, спрямованою на упорядкування і удосконалення законодавства, приведення його у логічну, внутрішньо узгоджену, злагоджену систему [2, с. 256].

Відповідно до Конституції України, вона є унітарною державою, що має у своєму складі автономне утворення у формі Автономної Республіки Крим. Таке положення характеризує структуру системи законодавства, яка відповідно складається з законодавства Української держави та законодавства Автономної Республіки Крим, що відповідає основним положенням законодавства України. Горизонтальна, ієрархічна та унітарна структури законодавства забезпечують внутрішню узгодженість, юридичну єдність і цілісність законодавства.

Розглянувши основні характеристики системи законодавства, ми погоджуємося з твердженнями П. Рабіновича, що система законодавства, її основні параметри зумовлюються значною мірою системою права [3, с. 79]. Аналіз чинного законодавства України показує, що воно являє собою не просто сукупність нормативних актів, а систему, що має багаторівневу та високоорганізовану структуру, яка функціонує одночасно в єдності трьох структурних утворень – ієрархічної (вертикальної), галузевої (горизонтальної) та республіканської (унітарної) [4, с. 508].

У процесі вдосконалення системи законодавства постає питання і про уніфікацію законодавства. Уніфікація в процесі систематизації є основною ланкою, оскільки виступає

підґрунтям при оформленні існуючого законодавства шляхом об'єднання нормативно-правових актів у певному порядку, без зміни їх змісту, а також здійснює внутрішню перебудову актів, змінюючи зміст предмета правового регулювання. Як зазначає Г. Шмельова, концепція розвитку законодавства України має передбачати створення такої системи законодавства, яка б відповідала сучасним потребам розвитку суспільства і характеризувалася такими показниками як узгодженість, точність, визначеність, стабільність, динамізм, оглядовість тощо. Майбутнє законодавство України має бути досконалим і за змістом і за формою [5, с. 99].

М. І. Козюбра зазначає, що юридичні норми, які недооцінюють, а то й просто ігнорують реальні умови життя, не витримують випробування життям. Юридичні норми не можуть виходити за рамки тих соціальних умов, які склалися на конкретному етапі існуючого суспільного ладу [6, с. 8]. Тобто норми права повинні повністю задовольняти об'єктивно виправдані інтереси суб'єктів. Тому і вдосконалення системи законодавства по суті являє собою процес, що має на меті забезпечення постійної відповідності її елементів, починаючи від початкового – нормативного припису, реально існуючим суспільним відносинам [7, с. 134].

Таким чином, реформування чинного законодавства повинно бути професійним та змістовним, спрямованим на створення та забезпечення ефективного механізму правового регулювання усіх сторін суспільного життя. Лише такий підхід забезпечить формування права як найвищої культурної цінності суспільства. А законодавство буде тим єдиним, дієвим та уніфікованим регулятором існуючих суспільних відносин, що у свою чергу забезпечить дійсну реалізацію проголошених принципів правової держави та громадянського суспільства.

Список використаних джерел

1. Загальна теорія держави і права / за ред. М. В. Цвіка та ін. – Харків : Право, 2002. – С. 267–272.
2. Скакун О. Теорія держава і права / О. Скакун. – Харків : Консул, 2001. – С. 256.
3. Рабінович П. Система права – об'єктивна основа систематизації законодавства (гносеологічний аспект) / П. Рабінович // Систематизація законодавства в Україні:

проблеми теорії і практики : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. – Київ, 1999. – С. 79.

4. Мала енциклопедія етнодержавознавства. – Київ : Генеза, 1996. – С. 508.

5. Шмельова Г. Юридичні засоби удосконалення змісту і форми законодавства / Г. Шмельова // Концепції розвитку законодавства України : матеріали наук.-практ. конф. – Київ, 1996. – С. 99.

6. Козюбра М. Прискорення соціально-економічного розвитку і теоретичні проблеми вдосконалення правового регулювання / М. Козюбра // Радянське право. – 1987. – № 1. – С. 8.

7. Лисенкова О. Система законодавства України: структурно-функціональна характеристика / О. Лисенкова. – Київ, 2001. – 134 с.

Дмитрик Наталія Богданівна, курсант
3 курсу Прикарпатського факультету
(м. Івано-Франківськ) НАВС

Науковий керівник: старший викладач
кафедри кримінально-правових дисциплін
та оперативно-розшукової діяльності
Прикарпатського факультету (м. Івано-
Франківськ) НАВС, кандидат юридичних
наук *Процюк О. М.*

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ НАКЛАДЕННЯ АРЕШТУ НА МАЙНО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Відповідно до ст. 41 Конституції України кожен має право володіти, користуватися та розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності [1, с. 11].

Жоден громадянин не може бути протиправно позбавлений права власності або особистих майнових прав.

Майнові права – права власника, який здійснює право господарського відання майном, а також зобов'язальні права, права авторів на винагороду, спадкові права. Майнові права можуть виникати з приводу дій та інших юридичних фактів, передбачених цивільним законодавством, а також дій, які не передбачені законом, але на підставі загальних засад і змісту